

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzetek

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület
havonta megjelenő kiadványa

VIII. évfolyam 89-90. szám

2004. július-augusztus

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék,,”
(*Vörösmarty Mihály*)

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén 17 órakor
- hívottan és hívatlanul –
- mindenkit szeretettel vár a
Budapest, V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe

Lapunk az interneten: www.magyar-orm.axelero.hu honlapon.
Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@axelero.hu
Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@mail.datanet.hu

---

Az örmény esküvő üzenete - július

A pap így fordul a vőlegényhez:

„Megkérdezlek téged, N., Istennek őszüleinkehez intézett parancsa szerint elfogadod-e feleségül az itt jelenlevő N-t?”

Vőlegény: **„Elfogadom, Isten akarata szerint.”**

A pap a menyasszonyhoz:

„N.! Elfogadod-e törvényes férjedül N-t, aki itt jelen van, és ígérsz-e neki engedelmességet?”

Menyasszony: **„Engedelmes akarok lenni Isten parancsa szerint.”**

A fenti válaszok lényeges gondolatai: **Isten akarata - Isten parancsa.** Ezt kell nagyon megfontolnunk, elfogadnunk és elmélyítenünk magunkban!

Itt említem meg, hogy a magyar esküvő elnevezés abból a hazai szokásból ered, hogy nem csupán az ünnepélyes szándék kinyilvánítás történik meg, hanem esküvel is megerősítik azt, ez a szokás nincs meg más országokban!

Dr. Sasvári László

*****

Szamosújvár 2004. június 26.

Világosító Szent Gergely búcsú az Örmény Katolikus Székesegyházban

Főtisztelendő Kormányzó Úr, kedves paptestvérek, Krisztusban szeretett testvéreim!

„Tartsátok meg Istennek törvényeit és szeressétek egymást; mert a polgárok kölcsönös szeretete fogja képezni e városnak legbiztosabb alapját. Ha a szeretet az alap, akkor a város áll, míg a hon fennáll." Oxendius Verzerescul első és utolsó erdélyi örmény katolikus püspök szavai csengenek fülünkben.

Csak ha a szeretet az alap, marad, áll fenn ez a város, és csak így marad fenn a hon. Igaza van a püspöknek, nem csak ez a hon, amely akkor az örménység számára Erdélyország volt, hanem minden hon, minden közösség csak addig marad fenn, amíg a szeretet, és mindaz, amit a szeretet magába foglal, uralja az emberek szívét. Mert a szeretet nem egy elvont

fogalom, hanem egy gyűjtőszó, amely magába foglalja az embertárs elfogadását olyannak, amilyennek Isten megteremtette, az embertárs megbecsülését, az érte való aggodást, a másikra való állandó figyelmet, a másik megfeddését, ha úgy tűnik, hogy eltévedt a szeretet útjáról.

Amikor az örmény katolikus egyház által a mai napra előírt evangéliumot halljuk, rögtön érezzük, hogy tulajdonképpen ezek a tulajdonságok mind-mind a jó pásztorra érthetők. Hiszen a jó pásztor feladata, hogy „atyai” gondoskodással figyeljen minden egyes bárányára, hogy ápolja, védelmezze és terelgesse őket, megpróbálja összetartani őket, és azokat a bárányokat, amelyek letértek a helyes útról, visszatérítse, jó útra terelje, hiszen ha eltávolodnak, ha egyedül maradnak, akkor eltévednek és elvesznek.

És pontosan ezért nem helytelen, ha az imént hallott evangéliumot a mai nap ünnepeltjére, Világosító Szent Gergelyre vonatkoztatjuk. Hiszen ő vezette az örmény népet a pogányság sötétségéből Krisztus világosságára, és megpróbálta megértetni az örménységgel, hogy az egyetlen valamit érő út az életben Krisztus útja, vagyis a szeretet útja.

Sokat nem tudunk életéről, azt sem, hogy mikor következett be életében a nagy pálfordulás, mikor vált ennyire tudatos Krisztus-követővé. De tudjuk, hogy olyannyira hitte, hogy az egyetlen út Krisztus útja, hogy sem fejedelmességek, sem hatalmasságok, sem pénz, sem kard nem tudta rávenni, hogy megtagadja Krisztust. Tudjuk, hogy keményen megszenvedett Krisztusért. De aki ezt még nem ismeri, elolvashatja Szent Gergely életét, de leghamarabb megfigyelheti örmény templomainkban azokat a képeket, amelyeken azt látjuk ábrázolva, ahogyan megkereszteli a leprából meggyógyított III. Tiridat királyt. A kép körül a művészek többsége ábrázolja Szent Gergely megkínzását: keresztre feszítést, égő vassal való hasogatást, korbácsolást kellett elszenvedni, és mindezt azért, hogy megtagadja Krisztust. Tudjuk, hogy olyan meggyőződéssel vallotta, hogy Jézus Krisztus a népek világossága, hogy ezt a világosságot a khor virabi tömlőc sötétsége sem tudta megszüntet. Aki már volt ott, tudja, hogy mit jelenthetett tizenhárom év börtön egy olyan sötét veremben, amelybe csak egy apró kis fény szivárgott be azon a lyukon, amelyen minden nap jótévi élelmet dobtak be neki. De hiszem, hogy az az ember, aki ezt ép ésszel kibírta, valami nagyobb világosságot tapasztalhatott meg, mint az a kis fény, ami az apró lyukon átszivárgott.

Szent Gergelynek egyetlen vágya az lehetett, hogy a nép, amelynek ő apostola lett, Krisztus útjára térjen. És amikor ez az örmény király megkeresztelése után megtörtént, hiszen ha a király keresztény, akkor alattvalói is keresztények lesznek, vagy elpusztulnak, akkor hihetetlen lelkesedéssel vezette a reá bízott népet. Csupán ennyit tudunk róla: a hagyomány szerint Rómában járt, hogy a pápánál elismerést szerezzen az örmény kereszténységnek. És amikor innen a királlyal együtt hazatért, templomokat épített, apostoli buzgósággal vezette a reá bízott népet.

De mit jelent apostoli buzgósággal vezetni egy nyáját? Egyértelműen nem jelenthet mást, mint teljes szívvel és lélekkel azon lenni, hogy ez a nép Krisztus útját járja, azt az utat, amely a krisztusi értékekkel van kikövezeve, és amelynek alapja a szeretet.

Sokszor nekem, mint papnak az az érzésem, hogy sokan úgy gondolják, hogy ez a munka csak a papra, a pásztorra hárul. Az örményeknek azonban van egy sajátos szokása, amivel jóval megelőzték pl. a II. vatikáni zsinatot is, ahol a római katolikus egyház gyakorlatában sok minden megváltozott, és sok esetben visszatért az eredeti forrásokhoz, a Szentíráshoz és az ősegyházi hagyományhoz. Az örmények, örménymagyarok olyan társadalmi rendszerben éltek, amelyben a pap valóban lelkipásztor kellett, hogy legyen, és azért, hogy a lelkekkel foglalkozzon, mindenben segítségére voltak. Én úgy érzem, hogy kettős dolgot feltételezett: egyrészt a nép, vagy vezetői érettségét, és másrészt a pap alázatát.

És mit jelent ez számunkra, erre a búcsúra összegyűlt innen elszármazott, és velünk szimpatizáló testvéreink számára?

Valamennyiünk példaképe Szent Gergely kellene, hogy legyen, aki életében kitartott

Krisztus mellett. Krisztust felvállalni egy lelkeség felvállalását jelenti, amelynek középpontja Krisztus, és amely véleményem szerint mindannyiunknak a hétköznapi életében kellene visszatükröződjön: abban, hogy mennyire szeretjük Istent és mennyire szeretjük embertársainkat.

De ugyanakkor ott van Szent Gergely, a jó pásztor példaképe, aki teljesen a népért, a nyájért adta életét, megszenvedett az örmény népért. És ebben is példakép kellene legyen számukra is. Mi, magyarörmények kevesen vagyunk. Sokan azt mondják, hogy túl kevesen ahhoz, hogy valami is történjen ebben a közösségben. Valóban, kevesen vagyunk, de jaj annak a közösségnek, legyen az egyház, ahol a mennyiség számít. Az örmények Erdélyben sohasem voltak sokan. Sohasem lehettek népegyház. És túlélésük attól függött, hogy mennyire figyeltek egymásra, mennyire segítették egymást, mennyire őrizték ősi hitüket és hagyományaikat, mennyire szolgálták a közösséget, milyen mértékben adták át a megőrzött hagyományt és hitet gyermekeiknek, és ezáltal mennyire szolgálták Istent. Mert Isten szolgálata az embertárs szolgálata, és a közösség elhanyagolása Isten megvetése, hiszen Isten közösségbe teremtette az embert.

Jelenleg újabb Világosító Szent Gergelyekre van szükség. Nem csak papokra, hanem minden jóakarátú emberre, aki szívében viseli az örménymagyarok ügyét. Olyan emberekre, akik teljes lényükkel, szívével és elméjükkel, egész valóságukkal annak szentelik magukat, hogy ez a közösség fennmaradjon, hogy szertartása élő gyakorlat legyen, hogy a gyermekek újra megismerjék az ősi imákat és énekeket. Hiszen Világosító Szent Gergelynek is az lehetett az álma, hogy a nép, amely a Krisztusi fényben megvilágosodott, mint Isten népe fennmaradjon.

Egy örmény népmese szerint a test részei egy alkalommal elhatározták, hogy megakadályozzák a gyomor működését. Mert a gyomor nem tesz mást, mint egyfolytában csak nyel, csak elnyel. És valóban, így is történt. A torok nem nyelt többet, a szív nem pumpált több vért a gyomornak. A gyomor nem kapott semmit. Egy idő után azonban észrevették, hogy önmaguk is elgyengülnek. A toroknak már ereje sem volt arra, hogy nyeljen, a szív éppen csak, hogy dobogott. És rájöttek arra, hogy a gyomor, amely csak emésztett, csak ő tud erőt adni nekik. És a torok újból kezdett nyelni, a szív újból vért pumpálni. És így megélt az egész szervezet.

Mi a mese mondanivalója nekünk, itt és most? Talán annyi, hogy mi, akik itt és az Anyaországban élünk, felvállaljuk Szent Gergely hivatását: mindent megtenni, a lehetőségek és erő szerint, hogy a szeretet ebben a világban uralkodjon, és másodsorban, hogy együtt, összefogással előmozdítsuk ennek a kis közösségnek a fennmaradását. Szent Gergely közbenjárására adja meg a Jóisten mindannyiunknak ezt az erőt és bátorságot.

Ámen.

*Puskás Attila
örmény katolikus érseki helynök,
vikárius*

*****

2004. június 25-27.

Világosító Szent Gergelyre emlékeztünk,
avagy gondolataim a szamosújvári ünnepség kapcsán...

Világosító Szent Gergely az örmény nép apostola. (Ez a szó küldöttet jelent, hírvivőt - aki hírüladja a világnak a Megváltó üzenetét.)

Gergely nevének három jelentése van:

- görög eredetű név, éber pásztor jelent;
- származása alapján „Pártus”-nak (Partew) is nevezték;